KURJER WARSZAWSKI.

D. 2. Sierpnia. — Rok 1848. Środa. № 203. Jutro, Znalezienie ciał ŚŚ. Szczepana, Gamaliela i Nikodema.

N. PAN na przedstawienie Namiestnika Królestwa Pols:, udzielić raczył w drodze łaski, Karolowi *Frankiewiczowi*, b. Dozorcy rogatkowemu przy Komorze celnej w Ciechanowcu, z uwagi, iż w ciągu przeszło 21-letniej służby swojej, przy ujęciu towarów defraudowanych, ulegał nie jednokrotnie gwałtownej napaści ze strony defraudantów, do pensji rsr. 32 k. 40, wyznaczonej mu Ukazem Naszym z d. 18 (30) Czerw: 1841 r., dodatek w ilości r. 21 k. 60 rocznie i do śmierci.

Przez Rozkaz dzienny Cesarski, do Zarządu służby cywilnej, na dniu 30 Czerwca (12 Lipca) r. b. wydany, Radca honorowy Michał *Dłużniewski*, Sekretarz w Zarządzie Jenerała Gubernatora Warszawskiego, posunięty został za odznaczenie się w służbie, do rangi Asesora Kolegjalnego.

N. PAN zatwierdzić raczył wybór Sekretarza Kolegjalnego, Hrabi *Tyszkiewicza*, na Dyrektora Kantoru Banku handlowego w *Kijowie*.

Rada Administracyjna Królestwa, uzupełniając Art: 19 Postanowienia swego z d. 7/19 Sierp: r. 1843, przepisującego organizację Dyrekcji Ubezpieczeń, i z powodu nieoznaczenia w przepisach terminu w którym służy stronom prawo odwoływania się do Komisji Rz: S. W. i D. od decyzji Dyrekcji Ubezpieczeń we wszelkich przedmiotach zarządu tejże Dyrekcji dotyczących, postanowiła w dniu 22 Czerwca (3 Lipca) r. b.: 1) Że odwołanie się stron interesowanych do Komisji Rzą: S. W. i D. od decyzji Dyrek: Ubezpieczeń następować tylko może w ciągu miesięcy 3ch, licząc od daty doręczenia interesowanemu decyzji tejże Dyrekcji; 2) że taki sam czas 3-miesięczny służy do odwołania się, licząc również od daty doręczenia, od Kom: R. S. W. i D. do Rady Administracyjnej, w przedmiotach dotyczących zarządu Dyrekcji Ubezpieczeń; 3) i że po upływie terminu artykułem powyższym oznaczonego, żadne zażalenia lub rekursa przyjmowane nie będą, i zaskarżone decyzje, jako ostateczne, w niczem nie ulegną zmianie.

Rada Administracyjna na posiedzeniu swojem d. 13 (25) Lipca r. b. uwolniła Radcę Dworu, Ignacego Augustyna *Pętkowskiego*, z powodu wysłużenia lat i przyznania mu tytułu do całkowitej pensji emerytalnej, od obowiązków Naczelnika Powiatu Warszawskiego; mianowała zaś w jego miejsce Sekretarza Kolegjalnego Hieronima *Grass*, Inspektora Wydziału Śledczego w Policji M. Warszawy.

Rząd Gubernjalny Kijowski ogłasza, że w depozycie Urzędu Opiekuńczego Kijowskiego, znajduje się spadek w gotowiźnie rs. 800 i ważnych dokumentach, po zmarłym w mieście *Pawołoczy*, Proboszczu tamecznym, Xiędzu Maurycym *Dziekonskim*, pozostały; wzywając sukcesorów zmarłego o zgłoszenie się po takowy.

Wczoraj o godz: w pół do 8ej wieczorem, w Kościele XX. Kapucynów, odbył się obrzęd zaślubin W. Ignacego *Schuch*, Urzędnika Banku Polskiego, z Panną Matyldą *Jacoby*, Córką ś. p. Stanisława *Jacoby*, Kawalera Orderu *Orła czerwonego*, i Przedsiębiercy znakomitych zakładów przemysłowych w Królestwie. Błogosławił młodej Parze Wieleb: O. *Benjamin*, Prowincjał Zakonu Kapucyńskiego.

Pamiętnika Religijno-Moralnego zeszyt za miesiąc Lipiec r. b. to jest pierwszy tomu 15go, wyszedł z druku i zawiera: Tłumaczenie pisma Śgo na język polski w XIV i XV wiekach; Zdanie sprawy o stanie Akademji Duchownej Rzymsko-Katolickiej Warszawskiej; O mądrości uważanej ze stanowiska religijno-moralnego; Przemowę Rektora do wychodzących w r. b. z Akademji uczniów; Rozporządzenia Rządowe; i Rozmaitości.

W sklepie Rozmaitości P. *Konopackiego*, w gmachu Warszaws: Towarzystwa Dobroczynności, nabyć można dziełko napisane przez JW. Głównego Inspektora służby zdrowia w Królestwie Polskiem, Rzeczywistego Radcę Stanu *Czetyrkin*, p. t: »Myśli o cholerze oparte na prawach galwanizmu", za opłatą 15 kopiejek za exemplarz, na rzecz zakładu Sierot i Sal ochron. Naddatki z wdzięcznością przyjęte zostaną.

W jednej z włości o kilkanaście mil pod *Warszawą* przy żęciu w tych dniach obszernego łanu żyta, znaleziono kłos poczwórny. Podobne przykłady obfitości plonu zdarzają się czasem; bywały bowiem, jak pisano dawniej, zdźbła zboża po 5 do 10 kłosów mające.

Donieśliśmy w Nrze 133 Kurjera, że w d. 11 Maja r. b. znalezionym został na Foxalu kolei żelaznej, woreczek, obejmujący zł. 8 gr. 29. Gdy poszkodowany nie zgłosił się dotąd po odbiór tej zguby do Drukarni Kurjera, przeto zgodnie z życzeniem znalazcy i ogłoszeniem wyżej powołanem, kwota ta przeznaczoną została dla Kaleki w domu Elerta.— Dla tegoż Kaleki, od *Anielci* B, złożono zł. 2.

Wczoraj o 1½ po południu i po 9ej wieczorem, ulewy orzeźwiły powietrze w *Warszawie*. Grzmoty dały się słyszeć, nawet pioruny uderzały w bliskości.

Do dzisiejszego Kurjera dołącza się Dodatek obejmujący 57 paragrafów zatwierdzonej przez N. PANA *Ustawy o wyrobie i przedaży wódki w Królestwie Polskiem*. Reszta paragrafów w następującym dodatku Prenumeratorom Kurjera wkrótce dostarczoną zostanie.

W pięknie i nader gustownie wystawionych jatkach w Targu *Sewerynów* zwanym, dostać można wszelkiego rodzaju mięsa, mianowicie zaś wyborowej wołowiny po gr. 11 funt.

Wczoraj w Teatrze Rozmaitości, przywołani po Kom: *Portret mojej Kochanki*, JPP. *Żółkowski* i *Króliko-*

wski; po Operze *Betli*, JPanna *Leśniewska* 3-kroć, oraz JPP. *Matuszyński* i *Ziołkowski* po 2-kroć.

Kurs wczorajszy: Listy zast: nowe, za 100 zł. żądają rs. 14 k. 44 (zł. 96 gr. 8), dają rs. 14 k. 42 (zł. 96 gr. 4); wartość kuponu k. 6½.

We wsi *Ostrowy* w Pcie Gostyńskim, założoną została nowa fabryka cukru z buraków.

Wiadomość o cenach targowych praktykowanych po miastach Gub: Warszawskiej.— W m. *Częstochowie*, d 20 z. m., korzec pszenicy rs. 3, żyta rs. 2 k. 40, jęcz: rs. 1 k. 80, owsa k. 90. grochu rs. 2 k. 70, kartofli rs. 1 k. 20; w m. *Gombinie* d. 21 z. m., pszenicy rs. 3 k. 30, żyta rs. 1 k. 80, jęcz: rs. 1 k. 65, owsa rs. 1 k. 35, grochu rs. 2 k. 40, kartofli rs. 1 k. 20; w m. *Łęczycy*, d. 25 z. m., pszenicy rs. 3 k. 45, żyta rs. 2 k. 10, jęcz: rs. 1 k. 80, owsa rs. 1 k. 65, grochu rs. 2 k. 10; w m. *Piotrkowie*, d. 23 z. m., pszenicy rs. 3 k. 15, żyta rs. 2 k. 17½, jęcz: rs. 1 k. 80, owsa rs. 1 k. 12½, grochu rs. 2 k. 3½, kartofli rs. 1 k. 20; w m. *Rawie*, d. 14 z. m., pszenicy rs. 2 k. 85, żyta rs. 1 k. 50, jęczm: rs. 1 k. 50, owsa rs. 1 k. 5, grochu rs. 2 k. 10; w m. *Włoctawku*, d. 24 z. m., pszenicy rs. 3 k. 60, żyta rs. 1 k. 65, jęcz: rs. 1 k. 65, owsa rs. 1 k. 20, grochu rs. 1 k. 65, kartofli rs. 1 k. 20; w m. *Wieluniu*, d. 25 z. m, pszenicy rs. 2 k. 25, żyta rs. 1 k. 80, jęczm: rs. 1 k. 65, owsa rs. 1 k. 5, grochu rs. 2 k. 70, karto: rs. 1 k. 5.

Listy z *Londynu* z dnia 25 z. m. obejmują następujące wiadomości: Z *Nowego Jorku* donoszą pod d. 11 Lipca, że wypadek zbioru pszenicy tamże, będzie jak najpomyślniejszy. W *Anglji* również spodziewają się w tym roku obfitego żniwa, chociaż od tygodnia deszcz padający i powietrze oziębione, rodzą obawę o ziarno. Obawa ta, połączona z ciągle dochodzącemi zewsząd raportami o grassującej chorobie kartofli, była powodem, że pomimo znacznych dowozów pszenicy w *Londynie*, płacono ją chętnie (24 z. m.) o 2 do 3 szel: drożej niż przed tygodniem.

Z Petersburga.— Przez Rozkaz dzienny Cesarski, Jenerał-Lejtnant *Szylling 1*, oraz Jenerałowie Majorowie Xżę *Andronikow 1*, i Xiążę *Galicyn 4*, przeznaczeni zostali do pełnienia szczególnych poruczeń przy korpusie Kaukazkim. — Jenerał-Major Baron *Pritwitz 2*, z Orszaku J. C. K. Mości, mianowany został Kawalerem Śej Anny 1 kl:, a Rz: Radca St: *Bluhm*, pierwszy Lekarz Instytutu Śtej Katarzyny, Kawalerem Orderu Śgo Stanisława 1 klassy.— W Kwietniu r. b. dobroczyńca bezimienny wniósł do *Kołomeńskiego* Magistratu summę rs. 15,000, przeznaczając roczny procent z tejże summy, 4rem Pannom po 150 rubli na posag, przy wyjściu za mąż. N. PAN, raczył zatwierdzić rozporządzenia zapisującego, i polecić ogłoszenie o tem w gazetach.— 28go Czerwca v.s. umarła w *Petersburgu*, Barbara Teodorówna *Teodorowa*, z domu *Massalska*, wnuczka znamienitego budowniczego floty rossyjskiej, Rzeczywistego Radcy Stanu D. A. *Massalskiego*, który uzbroił przeszło 400 statków, między niemi do 50 okrętów linjowych.

N. CESARZ, 15go Czer: potwierdził Zdanie Rady Państwa o urządzeniu Heroldji w Cesarstwie. Główne przepisy w tem Zdaniu są następujące: Izba tymczasowa Heroldji ma być zamknięta i papiery jej w ciągu 2ch miesięcy, od daty ogłoszenia niniejszego postanowienia, mają być zdane do Heroldji. Po upływie tego terminu, Heroldja podług osobnego etatu, ma się urządzić jak Departament Senatu, nazywać się Departamentem Heroldji i zaraz czynność swoję rozpocząć. Departament Heroldji ma wejść do składu pierwszego Ogólnego Zgromadzenia Rządzącego Senatu, które się ma nadal nazywać Ogólnem Zgromadzeniem 3ch pierwszych Departamentów i Heroldji. W tym Departamencie zasiadać ma 4ch Senatorów. Tytuł Heroldmejstra zostaje, i Heroldmejster ma prawa i obowiązki też same co i Ober-Prokuror; 3ej jego towarzysze, zachowując także swój tytuł, mają prawa i obowiązki też same, co Ober-Sekretarze Senatu. Departament Heroldji ma załatwiać sprawy o szlachectwie, o poczestnem obywatelstwie, o przyznaniu pensji emerytalnych urzędnikom, którzy otrzymali dymisję przed 1 Stycznia 1828 r., i o mianowaniu na urzędy, niższe od VI klasy, jeżeli prawo potwierdzania kandydatów na te urzędy służy Rządzącemu Senatowi. Z trzech Expedycji: w *pierwszej* i *drugiej* załatwiają się sprawy o szlachectwie, o honorowych tytułach i o zmianie familijnego nazwiska; w trzeciej układa się herbarz szlachecki i herbarz miast, przygotowują się przywileje, dyplomata, kopje herbów i genealogji, utrzymują się spisy szlachty i osób skazanych na utratę szlachectwa, przewodzą się sprawy o poczestnem obywatelstwie, o patentach na rangi, o pensjach emerytalnych, o mianowaniu na urzędy, i o wykonaniu Monarszych dziennych rozkazów ogłaszanych w cywilnym zarządzie. Potwierdzony zarazem etat Departamentu Heroldji, wynosi rs. 33,501.

Z Moskwy.— W d. 6/18 z. m. zapadło na cholerę osób 226; umarło 118, wyzdrowiało 116, było w kuracji osób 2,665.— Jenerał-Gubernator Wojenny Moskiewski, ogłosił co następuje: »Doszła do mojej wiadomości pogłoska, że niektórzy z Lekarzy, wzywani do chorych dotkniętych cholerą, nie udają się do nich, a chociaż obecni w domu, każą oświadczać że wyszli na miasto; ostrzegam zatem, iż gdyby się okazało, że Lekarz jaki postąpił sobie w sposób tak przeciwny powołaniu swemu i ludzkości, winny pociągnięty zostanie do najsurowszej odpowiedzialności.”

Anglja. — Lord *Palmerston* odpowiedział na zapytanie uczynione przez Pana *d'Israeli* w izbie niższej 25go z. m. w przedmiocie sprawy duńskiej, iż podług ostatnich wiadomości z *Berlina*, spodziewać się jeszcze można usunięcia przeszkód w zawarciu zawieszenia broni, spowodowanych przez stosunki Jener: *Wrangel* do Arcy-Xięcia Zawiadowcy. Z odpowiedzi Lorda *Palmerston* okazuje się, iż warunki zawieszenia broni mają stanowić zasadę przyszłego pokoju.— Wydano rozkaz aresztowania agitatora *O'Brien*. — Chorobliwy stan kartofli szczególnie jest powszechnym w prowincji *Mauster*.—W *Lahorze* odkryto spisek przeciw

Anglikom, będący w związku z wypadkami w Multan. *Ranih*, matka Maharadszacha, obwiniona o naczelnictwo w spisku, została uprowadzoną za rzekę *Sutledsz* do *Benares*; kilku Oficerów i żołnierzy z pułków Seików stracono. Powstanie w Multan nie rozszerzyło się; wyprawa ang: wyruszy do tej prowincji w Wrześniu lub Październiku.— Odezwa Konsula ang: w *Kantonie* z 10 Maja, poleca kupcom i żeglarzom, aby nieopłacali podatków Chińczykom, z przyczyny, iż 5ty paragraf traktatu z *Nankinu*, kilkakroć był naruszony; w kilka dni później Konsul cofnął tę odezwę. — Statek *Cambria* przywiózł z *Bostonu* wiadomość z 12go z. m., iż Prezes Stanów Zjednocz: w proklamacji, oznajmił zatwierdzenie traktatu z Mexykiem. Jednocześnie Kongresowi przedstawiono wniosek względem uchwalenia 20 miljonów dolarów na wynagrodzenie Mexykowi, i aby wyznaczono Komisję do oznaczenia granicy. Dalsze pomnożenie armji Stanów Zjedn: nie ma mieć miejsca. Były Prezes mexykański *Paredes* opanowawszy miasto *Guanajuaro*, wydał odezwę zachęcającą do powstania przeciw Prezesowi *Herrera*, który wzajemną odgroził się odezwą. W *Hawanie* lękano się buntu Murzynów. W *Haiti* walka między Murzynami a Mulatami jeszcze nie ustała.

Austrja. — Cesarz zezwolił, aby dotychczasowa dyrekcja jeneralna rządowych kolei żelaznych, w połączeniu z cesarskim urzędem telegraficznym, wcieloną była jako osobny wydział do ministerstwa prac publ:. — 27go z. m. papiery na giełdzie wiedeńskiej poszły w górę, w skutek wiadomości o znacznem zwycięztwie odniesionem przez Austrjaków pod *Weroną*. Piemontczycy zostawszy pobitemi, cofnęli się do *Peschiery;* wielka ich liczba porzuciła broń. Główna siła *Karola Alberta* cofa się przez *Roverbellę*, aby połączyć się z korpusem oblegającym pod *Mantuą*. Przednie straże Kroatów posunęły się do *Castelnuovo*.— Pomyślne wrażenie o zwycięztwie we Włoszech, osłabione zostało przez doniesienie z *Innsbrucku*, iż Cesarz nie ma zamiaru wrócić, lecz przeznaczy Arcy-Xcia *Rajnera* byłego Wice-Króla Lombardzko-Weneckiego, na Namiestnika w *Wiedniu*. — W przedmiocie znalezienia 5 skrzyń z odzieżą wojskową na smętarzu starozakonnych w *Wiedniu*, zeznał Murgrabia tegoż smętarza, Józef *Aumann*, będący religji katolickiej, iż pomienione skrzynie wraz z 4ma innemi, poruczone mu zostały do schowania, przez sąsiada ceglarza Franciszka *Boullet*, który mając wyjechać, chciał te rzeczy należące do Kapitana *Würt*, z pułku *Nugent*, w bezpiecznem miejscu zostawić. Nikt zaś z gminy Izraelitów nie wiedział, ani miał udziału w przechowaniu tych efektów. Zeznanie powyższe protokólarnie spisane, zostało ogłoszone, aby zapobiedz fałszywym wieściom.

Belgja.— 17ta rocznica wstąpienia na tron Króla, obchodzoną była w *Bruxelli* z wielką uroczystością. Wszystkie gmachy rządowe i publiczne, oraz i okręta w przystani, ubrane były w chorągwie belgickie. W obec Króla, Królowej, Następcy Tronu i rodziny Monarszej, odśpiewanem zostało Te Deum w Katedrze ŚS. Michała i Guduli. Ciało dyplomatyczne pod przewodnictwem Hr: *de St. Marsan*, Nuncjusza Papiezkiego, znajdowało się w Kościele; w tem gronie uważano Jenerała Hr: Edwarda *Wojnę* Posła Austrjackiego, P. *Seckendorfa* Posła pruskiego, i P. *Quinette* Posła francuzkiego. Wieczorem stolica była wspaniale oświetloną.— Koleje żelazne w pierwszem półroczu b. r. miały o pół miljona fran: mniej dochodu, w porównaniu z poprzedniem półroczem.

Francja.— P. *Thiers* 26go z. m. jako sprawozdawca Komitetu skarbu, na posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego 26go z. m., przedstawił propozycję jednomyślną tegoż komitetu, aby odrzucono wniosek *Proudhona*, aby właściciele nieruchomości i summ hypotecznych pozbawiono 3ciej części dochodów. Sprawozdawca przedstawił ten wniosek jako wyskok chorobliwej imaginacji, atakującej własność, która nie potrzebuje obawiać się dyskusji jawnej, dla udowodnienia słuszności swojego prawa. Mowa P. *Thiers* okrywana była ciągłemi oklaskami. Narady nad tym wnioskiem odłożono na 29 z. m. — 26go zesz: m. głoszono, że miasto *Paryż* uzyskało od francuz: Banku zaliczenie 10 miljonów fr., pod warunkiem, aby odłożyło zaciągnięcie pożyczki 25 miljonów fr.— P. *Barault* ogłosił pismo do Pana *Thiers*, zakończone anegdotą następującą: »Bawiłeś pewnego wieczora twoim wielkim talentem retorycznym towarzystwo w pałacu *Florentin*, pod przewodnictwem *Talleyranda*, którego jesteś zepsutym wychowańcem. Wszyscy byli oczarowani ostrością twojego wykładu pełnego dowcipu. Za twojem oddaleniem się ciekawi byli dowiedzieć się, jakie zdanie wyrzecze Patryarcha towarzystwa.” »Pan *Thiers*, rzekła owa wyrocznia ze swoim znanym głosem sarkastycznym, posiada wiele jenjuszu; lecz talent ten jest Francji zgubą.”— Warty w Ratuszu pomnożono o 2 kompanje gwardji ruchomej. W *Clichy* i na przedmieściu Śgo Antoniego znowu wiele osób aresztowano.— Z pałacu *Tulerji* zdjęto napis: »Szpital Inwalidów cywilnych.”— Kilku właścicieli hut żelaznych prosiło rząd o obstalunki, ale otrzymali odpowiedź odmówną.—Reforma portoryjna dopiero w przyszłym roku będzie przedstawioną.— Jenerał *Oudinot* 24go z. m. w nocy wyjechał do armji alpejskiej.

Hiszpanja. — Królowa 20go z. m. zasłabła; obawiano się, aby nie poroniła; Monarchini cierpliwie zniosła boleści, przez cały dzień została w łóżku, a nazajutrz miała się lepiej. Podług dzienników ministerjalnych, znikła nadzieja, jaką Monarchini miała cieszenia się potomstwa.

Niemcy. — Król *Pruski* mianował Ministra stanu *Camphausen*, Pełnomocnikiem przy tymczasowej władzy centralnej niemieckiej w *Frankforcie n. M.* Do

tegoż Pełnomocnika dodani są: Podpułkownik *Fischer* i Tajny Radca skarbowy *von Kamptz*. — Król *Pruski* przybywszy 29go z. m. rano do *Berlina* koleją żelazną z *Sanssouci*, oglądał nowe budowle w muzeum; a po śniadaniu w *Monbijou*, oglądał nowo ukończony posąg konny *Fryderyka Wielkiego*. O w pół do 11tej pracował w *Bellevue* z Ministrami.— Król *Wirtembergski* z przyczyny nadwerężonego zdrowia, udał się na kurację do *Meran;* przez czas jego nieobecności kieruje sprawami rządu Xiążę Następca tronu.— Stany Szleswigskie uchwaliły adres dziękczynny armji związkowej za usługi niesione krajowi. Z *Eckernfoerde* donoszą: Już 25go z. m. w nocy ognie alarmowe oznajmiły były blizkość nieprzyjaciela; nazajutrz rano o 5tej przybył duński parostatek wojenny, podobno *Aegir*, jak się zdaje, w celu rekognoskowania portu. Za zbliżeniem się do miasta na odległość 150 kroków, dał ognia do warty z 4go bataljonu, przy czem osoba prywatna znajdująca się obok warty, została zabitą. Powszechnem jest narzekanie, że port nie jest zaopatrzony w baterje. Wynurzono życzenie, aby śpiesznie wezwano artylerję z *Rendsburga*.

Szwecja i Norwegja. — Norwegska Komisja ustawodawcza oświadczyła się za zniesieniem zakazu, wzbraniającego Izraelitom osiadać w *Norwegji*.

Włochy. — Król *Neapolitański* ogłosił protestację przeciw uchwale Sycylijskiego Parlamentu, co do obrania nowego Króla.

Rozmaitości. — W pewnem zebranem towarzystwie, młodzieniec pełen wykształcenia, zabawiał swoim dowcipem tamże obecne Damy; jakiś zawistny Jegomość, któremu się to nie podobało, zabrał głos i rzekł: »W istocie, bawicie się Panie bardzo wesoło, i to mi przypomina, że w dawnych wiekach trzymano na dworach błaznów....” »Wiemy o tem dobrze, przerwała żywo jedna z Dam, szkoda tylko, że to plemie tak się rozgałęziło, iż doszedłszy do naszego wieku, często bywa przeszkodą na drodze prawdziwego dowcipu.” — Żona donosząc mężowi bawiącemu u wód o powrocie syna, o którym od kilku lat żadnej nie mieli wiadomości, tak się wyraziła: »Synek, którego zostawiłeś w domu, jest zupełnie zdrów; a i ten drugi, o którym nic nie wiedziałeś, wczoraj powrócił do domu.”

S Z A R A D A.

Weź co na *drugie trzecie*, a *pierwsze* zobaczysz
Że *wszystkie* liczne, w modzie to mi przyznać raczysz.
(Zeszła Szarada *Przekora*).

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Biedrzycki Ant: Oby: z Zamosina; Chrzanowska Emilja Ob: z Radomia; Cejzinger Konrad Oby: z Korabiewic; Dybowska Brygida Oby: z Proszewa; Gliczyński Cyprjan Oby: z Kuczewa; Gołębiowski Adam Oby: z Włodawy; Grabowiecki Felic: Oby: z Walenczowa; Jabłkowski Józ: Oby: z Wólki; Jakoby Kar: Oby: z Pruss; Klejne Józ: Urzęd: z Dąbrowy; Kęcki Jan Lekarz z Łowicza; Krukowiecki Jan Hr. z Popnia; Majeranowski Jan Oby: z Popielczyna; Malinowski St: Oby: z Radomskiego; Pusłowski Wikt: Oby: z Rossji; Paszkowski Felix Urzęd: z Opatowa; Słonka Adolf Oby: z Wólki; Stadnicki Mich: Hr. z Ojrzanowa; Wołowski Felix Oby: z Osuchowa. (G. P.)

DONIESIENIA.

Dziś rano ciepła stopni 14. Wczoraj w południe 21.

TEATR ROZMAIT:. Dziś, dla słabości JP. *Rychtera*, zamiast ogłoszonej Komedji, dane będą: *Fałszywy wielki ton*, i Balet *Flètrowers zaczarowany*. — Jutro, *Dzieci żołnierskie*, i *Jaki Ojciec taki Syn*.

DODATEK do KURJERA WARSZAWSKIEGO Nr 203.

Środa.— 2. Sierpnia.— Rok 1848.

USTAWA O WYROBIE I PRZEDAŻY WÓDKI W KRÓLESTWIE POLSKIEM.

Dział I. o wyrobie wódki, kontrollowaniu tegoż wyrobu i o podatku od wódki wyrobionej. Oddział I. Przepisy ogólne.

Art. 1. Wyrabianie wódki może się odbywać tylko przez 7 miesięcy w roku, mianowicie pomiędzy dniem 1 (13) Paźdz: jednego roku, a dniem 1 (13) Czerwca roku następnego, w tym sposobie, że posiadacz gorzelni, z tego zakresu 8mio-miesięcznego może wybrać sobie siedm miesięcy, w których wódkę wyrabiać będzie miał prawo.— Art. 2. Wyrób wódki podlegać ma opłacie podatku w następującym stosunku: od każdego garnca wódki, 78 stopnia probierza stumiarowego (10 stopni prob: Magiera), w jednej gorzelni, czy na jednym, czy na kilku aparatach wyrobionej, rachując aż do 12,000 garncy włącznie, po kopiejek srebrnych siedm i pół; od każdego garnca wyżej nad 12,000 aż do 30,000 garncy włącznie, w jednej gorzelni wyrobionej wódki, po kop: sr. 15; od każdego garnca wyżej nad 30,000 w jednej gorzelni wyrobionej wódki, po kop. sr. 30.— Art. 3. Fabrykacja w gorzelniach ma być kontrollowaną: 1) albo co do samych tylko wyłącznie zacierów; 2) albo też co do zacierów i co do ilości wyrobionej wódki. Wybór jednego z tych z rodzajów kontrolli pozostawiony jest każdemu posiadaczowi gorzelni, a to stosownie do deklaracji, jaką co do wydajności wódki przedstawi. Posiadacze gorzelni, którzy zadeklarują uiszczanie podatku od wyrobu, według oznaczonej art. 4tym stopy wydajności, kontrollowani będą tylko co do samych zacierów, i ponosić będą opłatę od wyrobu wyrachować się mającego w stosunku ilości i rodzaju produktów na wódkę przerobionych, tudzież według rzeczonej stopy wydajności, bez względu na ilość wódki rzeczywiście wyrobionej. Ci zaś posiadacze gorzelni, którzy nie złożą takiej deklaracji, ulegać będą kontroli nietylko co do zacierów, lecz i co do ilości wyrobionej wódki, i obowiązani będą ponosić opłatę od całkowitej ilości rzeczywistego wyrobu, z tem atoli zastrzeżeniem, iż wykazany przez nich w książce kontrolowej wyrób mniejszy od stopy wydajności art. 5 oznaczonej, w żadnym razie nie będzie uwalniał od opłaty podatku.— Art. 4. Kontrola rozciąganą będzie do samych tylko zacierów, jeżeli posiadacz gorzelni zadeklaruje wyrób wódki na stopę następującą, a mianowicie: *a)* w gorzelniach z apparatami wydającemi od razu okowitę: z jednego korca kartofli, okowity 78 stopnia probierza stumiarowego garncy 2 i $^{3}/_{4}$; z jednego korca jęczmienia lub słodu, garncy 5; z jednego korca żyta garncy 7; z jednego korca pszenicy garncy 8; z jednego korca owsa garncy 4; z jednego korca tatarki garncy $4\frac{2}{3}$; z jednego korca melassy, czyli odchodu od buraków, przy fabrykacji cukru pozostającego, garncy 2 i $^{5}/_{9}$; *b)* w gorzelniach z apparatami, wydającemi od razu szumówkę: z jednego korca kartofli, okowity garncy $2\frac{1}{4}$; z jednego korca jęczmienia lub słodu, garncy 4; z jednego korca żyta garncy $5\frac{4}{5}$; z jednego korca pszenicy garncy $6\frac{3}{4}$; z jednego korca owsa garncy 3; z jednego korca tatarki garncy 4; z jednego korca melasy garncy $2\frac{1}{2}$; *c)* w gorzelniach z apparatami wydającemi lutrówkę: z jednego korca kartofli okowity garncy 2; z jednego korca jęczmienia lub słodu garncy $3\frac{1}{9}$; z jednego korca żyta, garncy $5\frac{1}{5}$; z jednego korca pszenicy garncy $6\frac{1}{10}$; z jednego korca owsa garncy $2\frac{2}{3}$; z jednego korca tatarki garncy $3\frac{1}{2}$; z jednego korca melasy garncy $1\frac{7}{8}$. Najniższa stopa wydajności do opłaty podatku ustanawia się w sposobie następującym: *a)* w gorzelniach z apparatami, odrazu okowitę wydającemi: z jednego korca kartofli okowity 78 stopnia probierza stumiarowego, garncy $2\frac{1}{2}$; z jednego korca jęczmienia lub słodu garncy 4; z jednego korca żyta, garncy 6; z jednego korca pszenicy, garncy 7; z jednego korca owsa, garncy $3\frac{1}{2}$; z jednego korca tatarki, garncy $4\frac{1}{3}$; z jednego korca melasy, garncy $2\frac{1}{3}$; *b)* w gorzelniach z apparatami odrazu szumówkę wydającemi: z jednego korca kartofli okowity garncy 2; z jednego korca jęczmienia lub słodu, garncy 3; z jednego korca żyta, garncy $4\frac{4}{5}$; z jednego korca pszenicy, garncy $5\frac{3}{4}$; z jednego korca owsa, garncy $2\frac{2}{3}$; z jednego korca tatarki, garncy $3\frac{1}{2}$; z jednego korca melasy, garncy $1\frac{7}{8}$; *c)* w gorzelniach z apparatami, wydającemi lutrówkę: z jednego korca kartofli okowity garniec $1\frac{3}{4}$; z jednego korca jęczmienia lub słodu, garncy $2\frac{1}{2}$; z jednego korca żyta garncy $4\frac{1}{5}$; z jednego korca pszenicy, garncy $5\frac{1}{10}$; z jednego korca owsa, garncy $2\frac{1}{2}$; z jednego korca tatarki, garncy 3; z jednego korca melasy, garncy $1\frac{2}{3}$.— Artykuł 6ty. W każdej gorzelni powinien być ukonsensowany gorzelany i wnosić corocznie opłatę konsensową, w artykule 125 opisaną.— Art. 7. Zakładanie nowych gorzelni i powiększanie apparatów w gorzelniach istniejących, następować może tylko za poprzedniem uzyskaniem i wykupieniem konsensu, na papierze stęplowym, i pod warunkami, w Oddziale IX niniejszego działu wymienionemi. Wysokość opłaty stęplowej zastosowaną będzie do obszerności zaprowadzić się mających nowych apparatów, mianowicie: na apparat do wyrabiania w ciągu 7 miesięcy do 12,000 garncy wódki, w cenie rsr. 150; na apparat do wyrabiania w tymże zakresie czasu do 30,000 garncy wódki, w cenie rsr. 300; na apparat do wyrabiania w tymże samym zakresie czasu więcej jak 30,000 garncy, w cenie rs.600. Odbudowanie gorzelni, przed dniem 1 (13) Paźdz: 1844 r. zniszczonej, i zaprowadzenie nowego apparatu w miejsce przed tąż datą zniszczonego, lub dla jakiejbądź przyczyny z gorzelni usuniętego, ulega tej samej opłacie, jaka na założenie nowej gorzelni jest postanowiona.— *Oddział II. O uregulowaniu, wymiarze, ocechowaniu i opisaniu naczyń gorzelnianych.* Art. 8. W każdej gorzelni powinny być uregulowane, wymierzone, ocechowane i opisane kotły, parniki i kadzie fermentacyjne. Czynności te dopełnione być powinny nietylko wtenczas, gdy do gorzelni wprowadzone zostają nowe tego rodzaju naczynia, ale także w razie powiększenia lub zmniejszenia ich objętości, albo też, gdy z powodu reparacji, przerobienia lub innego powodu, cechy zniszczone zostaną. Żadnego z wymienionych wyżej naczyń używać w gorzelni nie wolno, dopóki wymierzone, ocechowane i opisane nie będzie, w sposób poniżej wskazany.— Art. 9. Każdy posiadacz gorzelni obowiązany jest uregulować naczynia gorzelniane, to jest objętość parnika i kadzi fermentacyjnych, zastosować do objętości kotłów, tudzież do zamierzonej i przepisami dozwolonej objętości dziennego zacieru. W celu zaś dopełnienia wymiaru, ocechowania i opisu naczyń, posiadacz gorzelni zgłosić się winien przez podanie bez stępla do Naczelnika Powiatu, donosząc zarazem o objętości dziennego zacieru.— Art. 10. Naczelnik Powiatu wyznaczy Urzędnika, którego obowiązkiem będzie sprawdzić przedewszystkiem, czyli naczynia są uregulowane należycie; a jeżeli uregulowanie okaże się dokładnem, dopełnić wymiaru, ocechowania i opisania, podług prawideł następujących.— Art. 11. Wymiar kotłów dopełniać się ma przez przemierzenie onych wodą; wymiar parników uskutecznionym być winien przez przemierzania onych naprzód na całe kubiczne i powtórnie kartoflami na korce i ćwierci korca, a przy takowym wymiarze winien być datowany wzgląd na nadsypki, które w żadnym razie jednej ćwierci na korcu przenosić nie mogą; wymiar zaś kadzi fermentacyjnych dopełniać się winien na całe kubiczne i powtórnie wodą na garnce. Kadzie fermentacyjne wtenczas należy za uregulowane uważać, gdy jedna lub więcej do pełności na jeden raz zatarte z pozostawieniem miejsca na fermentację, obejmą cały zacier dzienny; w każdym jednak przypadku objętość ich nie powinna przenosić następującego stosunku: na każdy korzec kartofli z potrzebną ilością słodu, garncy 90; na każdy zaś korzec ziarna z dodaniem słodu garncy 250.— Art. 12. Ocechowanie polega na tem, aby na parniku wyrytą, lub olejną farbą oznaczona była objętość jego na korce i ćwierci korca; aby w podobnym sposobie wyrażoną była na każdej kadzi objętość jej na garnce, aby oprócz tego kotły i kadzie oznaczone były kolejnym nume-

rem; aby nareszcie parnik i kadzie fermentacyjne miały wypalony herb Królestwa, a kotły wybity stępel z tymże herbem.—Art. 13. Opis wyszczególniać ma, jakiego jest rodzaju apparat, w gorzelni znajdujący się, mianowicie: czyli jest urządzonym do wyrabiania odrazu okowity, lub do wyrabiania odrazu szumówki, albo też służy do wyrabiania lutrówki; winien nadto obejmować wiadomość, z jakich części nieruchomych i ruchomych składa się powyższy apparat; jaka objętość okazała się z dopełnionego przemiaru; w jakim sposobie ocechowanie nastąpiło; tudzież oznaczać ma, jakiego jest rodzaju budowla na gorzelnią przeznaczona, i miejsce, w którem budowla ta znajduje się. — Art. 14. Czynność wymierzenia, ocechowania i opisania naczyń gorzelanych dopełnianą być ma przez delegowanego, protokólarnie, w obecności miejscowego Wójta gminy lub Burmistrza, tudzież posiadacza gorzelni lub gorzelanego. Protokół spisany być powinien w 2 exemplarzach, z których jeden odesłany być ma Naczelnikowi Ptu, dla porównania z deklaracją, o której w Art. 19 jest mowa, a drugi oddany będzie posiadaczowi gorzelni do zachowania.— Art. 15. Przy zmianie naczyń, delegowany przestrzegać winien, aby objętość wprowadzonych naczyń nie była większa od wychodzących z użycia, jeżeli posiadacz gorzelni nie uzyskał konsensu na powiększenie apparatu, stosownie do Art. 7 niniejszej ustawy. Przy zmianie kadzi fermentacyjnej jednej na drugą, lub jednego kotła na drugi, ten sam numer na przybywającej kadzi lub kotle dać należy, jaki był na kadzi lub kotle, z użytku wychodzących, położony. W razie przybywającej nowej kadzi lub kotła do tych, które się w gorzelni znajdują, należy je oznaczyć dalszym numerem kolejnym. — Art. 16. Materjały, do ocechowania parnika i kadzi fermentacyjnych potrzebne, posiadacz gorzelni dostarczyć powinien. Komisja Rzą: P. i Skarbu udzieli cechę i stępel z herbem Królestwa, które po ich użyciu, składane być mają Naczelnikowi Ptu, dla zachowania w Kassie Powiatowej, zkąd w potrzebie następnego ich użycia, tylko za upoważnieniem Naczelnika Ptu, wydawane być mogą.— Art. 17. Na naczyniach gorzelanych, z użycia wychodzących, cechy rządowe zniszczone być powinny.— Art. 18. Za nierzetelne lub niedokładne dopełnienie czynności wymiaru ocechowania i opisania naczyń gorzelnianych, winni Urzędnicy ulegną odpowiedzialności, Kodexem karnym, pod datą ¹²/₂₄ Marca r. z. Najwyżej zatwierdzonym, przepisanej.— *Oddział III. O deklaracjach na wyrób wódki.* Art. 19. Każdy posiadacz gorzelni obowiązany jest corocznie, najdalej do dnia ¹/₁₃ Września, złożyć właściwemu Naczelnikowi Powiatowemu w 2 jedno-zgodnych exemplarzach, bez stępla, deklarację, podług wzoru przez Komisję Rzą: Przy: i Skarbu przepisanego, na to mianowicie: czyli w ciągu nadchodzącego okresu palenia, w Art. 1m oznaczonego, ma zamiar wyrabiać wódkę, lub czyli gorzelnią swoję w nieczynności pozostawi. W deklaracji, na czynność gorzelni podanej, winien posiadacz gorzelni wyraźnie oznaczyć czas, przez który fabrykację będzie prowadził, liczbę zamierzonych do wykonania zacierów, tudzież ilość i rodzaj materjałów, tak w szczególności na każdy zacier, jakoteż w ogólności na cały czas fabrykacji, do wypalenia przeznaczonych. Nadto winien zadeklarować, czyli wyrób wódki prowadzić będzie na stopę wydajności, w Artykule 4tym opisaną, a tem samem, czyli obowiązuje się w takim stosunku podatek Skarbowi uiszczać. Posiadacz gorzelni, nieprzyjmujący obowiązku opłaty na stopę stałą, w Artykule 4tym opisaną, deklarować winien, ile spodziewa się wyrabiać wódki z korca każdego produktu, przez siebie wybranego; w żadnym jednak razie mniejszej ilości, jak jest w art. 5tym opisano, deklarować nie może. Nadto oświadczyć winien, czy po każdem odpędzeniu, lub też z kilku i wielu odpędzeń razem, wyrobioną wódkę z gorzelni odbierać będzie.— Art. 20. Naczelnik Ptu porówna złożoną deklarację z protokółem przemiaru i ocechowania, tudzież opisu naczyń; a gdy się przekona, że taż deklaracja odpowiada przepisanemu wzorowi, że co do gorzelni, czynnemi być mających, zamierzona fabrykacja nie przenosi objętości parnika i kadzi fermentacyjnych, tudzież wskazany w niej czas palenia nie przekracza terminu, art. 1szym do wyrabiania wódki zakreślonego, obowiązanym będzie deklarację tę w obu jej exemplarzach poświadczyć w tej treści: Co do gorzelni czynnnemi być mających: „Deklaracja niniejsza, odpowiadająca art 19mu ustawy o wyrobie przedaży wódki, tudzież zgodna z wymiarem naczyń i wzorem na deklaracją przepisanym, przez Naczelnika Ptu przyjętą zostaje.” Co do gorzelni zaś nieczynnemi być mających: „Deklaracja niniejsza przez Naczelnika Ptu przyjętą zostaje.” Następnie Naczelnik Ptu z otrzymanych dwóch exemplarzy deklaracji, i w powyższym sposobie poświadczonych, odeszle natychmiast jeden exemplarz posiadaczowi gorzelni, jako upoważnienie do fabrykacji lub pozostawienia gorzelni w nieczynności; drugi zaś exemplarz pozostawi w swem biurze, i na zasadzie jego, co do gorzelni czynnych, ustanowi należność Skarbową, od zadeklarowanego wyrobu przypadającą.— Art. 21. Gdyby deklaracja, przez posiadacza gorzelni podana, nie odpowiadała warunkom, w art. 18 określonym, Naczelnik Ptu zapisze na niej, w czem takowa uzupełnienia lub objaśnienia wymaga, i zwróci ją posiadaczowi do przerobienia, z zakreśleniem stosownego na to czasu.— Art. 22. Przed otrzymaniem poświadczonej deklaracji, posiadacz gorzelni, wódki wyrabiać nie ma prawa. Cała osnowa zwróconej z poświadczeniem Naczelnika Powiatu deklaracji, będzie przez Urzędnika do kontrolli gorzelni wyznaczonego, przy pierwszej bytności w gorzelni, głośno i zrozumiale wszystkim robotnikom, w gorzelni pracującym, jakoteż w szczególności gorzelanemu odczytaną, i zastosowanie się do niej protokularnie polecone; kopija zaś deklaracji, przez tegoż Urzędnika za zgodność poświadczona, w miejscu widocznem i dostępnem w gorzelni wywieszoną zostanie.— Art. 23. Czynność w gorzelni, przez cały ciąg czasu w deklaracji na wyrabianie wódki przeznaczonego, ściśle podług poświadczonej deklaracji wykonywaną być powinna. Jeżeliby zaś zaszła potrzeba spóźnienia, przerwania lub skrócenia czasu fabrykacji, tudzież zamiany jednych materjałów na drugie, lub zmniejszenia materjałów, używanych na zaciery, w takim razie posiadacz gorzelni obowiązany jest o takiem odstąpieniu od deklaracji, w terminie, przez art. 24 oznaczonym, zawiadomić Naczelnika Powiatu, a oprócz tego, wrazie zmniejszenia materjałów na zaciery, obowiązany jest posiadacz wprzód o zmniejszenie parnika i kadzi fermentacyjnych, stosownie do ilości używać się nadal mających materjałów, postarać się; oraz przemiar onych i ocechowanie podług przepisów w Oddziale II niniejszego Działu wyjednać. — Art. 24. O każdem odstąpieniu od deklaracji, w artykule poprzednim dozwolonem, posiadacz gorzelni winien zawiadomić Naczelnika Ptu, najdalej w ciągu 3ch dni, jeżeli odległość gorzelni od miasta Powiatowego 4 mil nie przenosi; wrazie zaś większej odległości, na każde 4 mil, doliczać się będzie jeden dzień. — Art. 25. Gdyby spóźnienie, przerwanie, lub skrócenie czasu palenia, albo też zmniejszenie materjałów na zaciery, art. 23 przewidziane, nie było doniesionem, w czasie przez art. 24 wskazanym, w takim razie fabrykacja, za trwającą podług deklaracji będzie uważana i podatek od niej liczonym.— Art. 6 gdy po ustaniu przyczyny, przerywającej fabrykację, czynność w gorzelni na nowo ma się rozpocząć należy o dniu rozpoczęcia onej Naczelnika Ptu zawiadomić, w terminie przez art. 24 zakreślonym, jeżeli w doniesieniu o przerwie fabrykacji, nie był zarazem oznaczony i termin do następnego onej rozpoczęcia.— Art. 27 Naczelnik Ptu, otrzymawszy zawiadomienie, art. 24 i 26 przewidziane, po położeniu na niem daty nadejścia i zapisania do dziennika, zwróci następnie donoszącemu, z poleceniem dołączenia go do deklaracji. Kontroler powiatowy lub inny Urzędnik, przy pierwszej rewizji gorzelni, obowiązany jest sprawdzić okoliczności zawiadomieniem objęte, i jeżeli takowe znajdzie rzetelnem, poświadczy je i odda posiadaczowi gorzelni, dla złożenia go wraz z deklaracją, przy obrachunku całego okresu palenia; gdyby zaś co do rzetelności zawiadomienia, okazało się podejrzenie, w takim razie postąpi według artykułu 42.—*Oddział IV. O liczbie zacierów i używaniu kadzi fermentacyjnych.* — Art. 28. Zacier na wódkę raz tylko w przeciągu 24 godzin odby-

wać się będzie.— Art. 29. Kadzie fermentacyjne winny być koleją numerów swoich w gorzelni używane. — *Oddział V. O książce kontrolowej w gorzelni.* Art. 30. W każdej gorzelni ma być prowadzona książka kontrollowa jedna na cały okres palenia jednego roku, i przeznaczona do zapisywania następujących wiadomości, to jest: a) rodzaju i ilości materjałów na zaciery użytych, wyrażając ilość kartofli w korcach i ćwierciach, a innych produktów w korcach i garncach lub funtach; b) w które kadzie zacier do fermentacji został spuszczony; c) w którym dniu wypalenie zacieru nastąpiło; d) ilość wypalonej wódki; e) stopnia jej tęgości; f) poświadczenia posiadacza gorzelni albo umocowanej przez niego osoby, o czasie, ilości i stopniu odebranej wódki, które stwierdzone być powinno także podpisem gorzelanego i 2ch ludzi odbiorowi towarzyszących, lub do samego odbioru użytych.— Art. 31. W gorzelniach, które tak co do zacierów, jakoteż co do ilości wyrobionej wódki będą kontrolowane, powinny być do książki kontrollowej zapisywane wszystkie wiadomości w art. 30 wymienione; w tych zaś gorzelniach, które od kontrolli ilości wyrobionej wódki będą wolne, zapisywanie wiadomości, objętych w tymże artykule ustępami d., e., f., pozostawia się woli posiadaczy. Wiadomości dotyczące zacierów, czyli wskazane ustępami a, b, c, zapisywane być winny w tych dniach, w których wyrobienie i wypalenie zacierów nastąpiło; wiadomości zaś objęte dalszemi ustępami, a dotyczące wyrobionej wódki, winny być w tych gorzelniach, które pod tym względem kontrolli ulegają, zapisywanemi ściśle w terminach, przez posiadacza gorzelni, do odbioru wódki deklaracją wskazanych. Jeżeli którego dnia w ciągu fabrykacii, zacieranie albo wypalanie wódki nie będzie miało miejsca, bądź-to z powodu wyłączenia tego dnia od fabrykacji, przez deklarację, bądź też z powodu doniesienia o przerwie fabrykacji, należy przyczynę tego w książce na właściwej linji i pod właściwą datą zapisać, z powołaniem się albo na deklarację, albo na osobne doniesienie, o którem w art. 24 jest mowa.— Art. 32. Poświadczenie o czasie, ilości i stopniu odebranej wódki, przepisane dla gorzelni ulegających kontrolli, tak co do zacierów, jako i co do ilości wyrobionej wódki, winien sam posiadacz gorzelni, i to w terminach deklaracją oznaczonych, wpisywać do książki kontrollowej, a jeżeli użyje do zastąpienia siebie innej osoby, będzie za jej rzetelne postępowanie odpowiedzialny. Zapisywanie wszystkich innych wiadomości do książki kontrollowej, należy do gorzelanego, który sam własnoręcznie dopełniać to powinien; jeżeliby zaś pisać nie umiał, może do zastąpienia siebie w tej mierze użyć innej osoby, wszakże pod swoim zawsze nadzorem. Jeżeli osoby obecne przy odbiorze wódki w gorzelniach, ulegających kontrolli, pod względem ilości wyrobionej wódki, pisać nie umieją, w takim razie w miejsce podpisu, położą znak krzyża, a tożsamość osób i ich znaków posiadacz gorzelni lub Wójt gminy poświadczy.— Art. 33. Pomyłki zdarzone w książce kontrollowej, zamiast skrobania lub zamazywania, powinny być poprawione przez przekreślenie i widoczne nad przekreśleniem zapisywanie.— Art. 34. Książki kontrollowe powinny być podług wzoru przez Komisję Rządową Przychodów i Skarbu przepisanego sporządzone, w jej biurze oliczbowane, poświadczone i pieczęcią opatrzone.— Art. 35. Książka kontrollowa zawsze w gorzelni w dobrem zachowaniu u gorzelanego znajdować się, i na każde żądanie Urzędników, gorzelnię zwiedzających, okazywaną być powinna.— Art. 36. Gdyby w czasie czynności gorzelni, książka kontrollowa przypadkowemu zniszczeniu lub zatraceniu uległa, użytkujący z gorzelni, doniósłszy o tem Naczelnikowi Powiatu, z wyjaśnieniem zaszłego zdarzenia, o nową książkę dla gorzelni wystarać się powinien. W nowej książce gorzelany zostawi potrzebne karty dla zapisania przez Kontrollera Powiatowego wyrobu z czasu poprzedniego, a następny wyrób w niej zapisywać będzie. Kontroller zaś powiatowy, przy najpierwszem zwiedzeniu gorzelni, zapisze do nowo dostarczonej książki, fabrykacją za czas poprzedni, co do zacierów, podług deklaracji i dodatkowych doniesień, a co do ilości wyrobionej wódki w tych gorzelniach, gdzie ten szczegół jest kontrollowanym, zapisze go podług najkorzystniejszego rezultatu, jaki którakolwiek gorzelnia z takim samym apparatem, w jego wydziale wydała. Gdyby atoli wiadomym już był rezultat fabrykacji w tejże samej gorzelni z poprzedniego czasu czyli z poprzedniej rewizji, do nowej książki tenże rezultat zaciągnie, aż do chwili w której gorzelany do nowej książki fabrykację zapisywać zaczął; w każdym jednak razie mniejszej ilości od stopy, art: 5m oznaczonej, zapisywać nie może.— Art. 37. Po skończeniu palenia w każdym roku, książka kontrollowa po sprawdzeniu jej w rachubie i porównaniu z deklaracją i innemi dowodami, powinna być przez Naczelnika Powiatu poświadczona i zwrócona właścicielowi, który ją przez cały rok następny zachować obowiązany.— *Oddział IV. O dozorze i kontrollowaniu działań w gorzelniach.* Art. 38. Każda gorzelnia winna być najmniej raz w miesiąc przez Kontrollera Powiatowego zwiedzoną, i czynności w niej sprawdzonemi. Oprócz tego Władza Skarbowa zarządzać będzie rewizje nadzwyczajne, ilekroć razy uzna ich potrzebę.— Art. 39. Kontroller Powiatowy zaraz po swojem przybyciu do gorzelni czynnej, podsumować winien książkę kontrollową co do wszystkich rubryk w niej zapełnionych, mianowicie: co do rubryk, obejmujących liczbę zacierów, i ilość materjałów na zaciery użytych, pod datą odbywającej się rewizji; a co do rubryk obejmujących wiadomości o ilości wyrobionej wódki, gdzie ten szczegół ulega kontrolli, po tę datę, po którą odbiór onej nastąpił, i okazujący się wyrób wódki zredukować winien na 78 stopień probierza stumiarowego. Gdy w gorzelni wolnej od kontrolli ilości wyrobionej wódki, zapisywanym był wyrób do książki kontrollowej, również i tam winny być podsumowane rubryki, dotyczące ilości odebranej wódki. Ustanowione według niniejszego artykułu rezultaty, zaraz na najbliższych linjach po podsumowaniu, wpisze Kontroler zwiedzający gorzelnię, do książki kontrollowej, wyrażając liczby całkowicie literami.— Art. 40. Przy zwiedzaniu gorzelni czynnej sprawdzić winien rewidujący: *a)* czyli wszystkie wiadomości, jakie do książki kontrollowej zapisywane być powinny, są do niej rzetelnie i regularnie zapisywanemi; *b)* czyli zaciery wykonane zostały w dniach zadeklarowanych, i nie więcej jak po jednym na dzień; *c)* czyli na zaciery takiego samego rodzaju i ilości materjały zostały użyte, jakie według deklaracji lub dodatkowych doniesień użytemi być były powinny; *d)* czyli w gorzelniach ulegających kontrolli, nietylko co do zacierów lecz i co do ilości wyrobionej wódki, zapisane odbiory wódki nastąpiły w terminach zadeklarowanych, i w przytomności tych osób, które w książce kontrollowej stwierdziły takowe odbiory, tudzież czyli cała ilość odebraną i podług właściwej próby została zapisaną, a oraz czyli przed terminem na odbiór przeznaczonym, wódka z gorzelni nie była wyprowadzaną; *e)* czyli wykazane w książce kontrollowej dni nieczynności gorzelni, zgodne są z deklaracją i dodatkowemi doniesieniami, tudzież, czyli rzeczywiście w tych dniach gorzelnia była nieczynną; *f)* czyli wreszcie naczynia gorzelniane są ocechowane i te same jakie były do opisu i ocechowania podane, tudzież czyli oprócz tych nie znajdują się nieocechowane.— Art. 41. Kontroller Powiatowy, przy zwiedzeniu gorzelni za nieczynną podanej winien bliżej przekonać się, czyli ta rzeczywiście była nieczynną i o takowem przekonaniu się zamieścić wiadomość na deklaracji, u posiadacza gorzelni znajdującej się, z domieszczeniem daty odbytej rewizji i swego podpisu.— Art. 42. W razie dostrzeżonego nadużycia lub uchybienia przeciwko formalnościom, obowiązany jest zwiedzający gorzelnię, okoliczności te z dokładnością wyśledzić, protokólarnie zebrać i Naczelnikowi Powiatowemu do dalszego postąpienia przedstawić, tudzież o tem wszystkiem wyraźną wzmiankę w książce kontrollowej uczynić.— Art. 43. Kontroller Powiatowy, po zapisaniu w książce kontrollowej wiadomości o rezultatach swojej rewizji, powinien w końcu zamieścić datę tejże rewizji i swój podpis.— Art. 44. Zaraz po skończeniu się każdego miesiąca, Kontroller obowiązany jest, na zasadzie prowadzonego przez siebie dziennika, składać raport Naczelnikowi Powiatowemu, o swoich czynnościach służbowych. Naczelnik Ptu zaś

obowiązany jest pilnować, aby zwiedzanie gorzelni przez Kontrollera następowało regularnie, i aby sprawdzanie w nich czynności dokładnie było wykonywane. — *Oddział VII. O obrachunkach z całego okresu wyrabiania wódki.* Art. 45. W każdej gorzelni czynnej zaraz po ukończeniu się zadeklarowanej fabrykacji, a najdalej przed dniem 18 (30) Czerwca każdego roku, winien być sporządzony przez Kontrollera Powiatowego obrachunek w 2ch exemplarzach, podług wzoru przez Komisję R. P. i Skarbu przepisanego. — Art. 46. W obrachunku zamieścić należy wiadomość, o liczbie zacierów, ilości i rodzaju materjałów, które podług deklaracji miały być na wódkę przerobione, tudzież o liczbie zacierów rzeczywiście wykonanych, i o ilości jakoteż rodzaju materjałów, rzeczywiście na wódkę przerobionych. W gorzelniach ulegających kontrolli, nietylko co do zacierów, lecz i co do ilości wyrobionej wódki, obrachunek obejmować ma nadto wiadomość, jaka ilość podług deklaracji miała być wyrobioną, a jaka rzeczywiście wyrobioną została; a jeżeli w gorzelni nieulegającej podobnej jak wyżej kontrolli, ilość wyrobionej wódki zapisywaną była do książki kontrollowej, w takim razie i co do takiej gorzelni obrachunek powinien obejmować wiadomość o ogólnej ilości wyrobu. Następnie, Urzędnik kontrollujący wyrachować ma ogólną ilość wyrobionej wódki, jaka służyć powinna za zasadę do ustanowienia należności Skarbowej, a to według następującego prawidła, mianowicie: *a*) co do gorzelni nieulegających kontrolli pod względem zacierów i pod względem ilości wyrobionej wódki. Jeżeli wykazana książką kontrollową ilość wyrobu będzie większą od normalnego minimum, art. 5 oznaczonego, lub będzie wyrównywała temuż minimum, za ogólny wyrób uważana być powinna cała ogólna ilość rzeczywiście wyrobionej wódki; gdyby zaś objęta książką kontrollową ilość wyrobu nie dochodziła powyższego minimum przez dopisanie brakującej liczby garncy i zamieszczenie stosownego w tym względzie objaśnienia. *b*) Co do gorzelni ulegających kontrolli tylko pod względem zacierów: W każdej takiej gorzelni wyrachuje Urzędnik ogólną ilość wyrobu, według ilości i rodzaju materjałów na wódkę przerobionych i według stopy wydajności, art. 4 oznaczonej.— Art. 47. Tak sporządzone obrachunki Urzędnik kontrollujący złoży Naczelnikowi Ptu, który, sprawdziwszy je w rachubie, tudzież porównawszy z dołączyć się do nich powinnemi: książką kontrollową, deklaracją i innemi dowodami, i sprostowawszy one, gdzie tego zajdzie potrzeba, przedstawi je do ostatecznego potwierdzenia Rządowi Gubernjalnemu.— *Oddział VIII. O poborze podatku od wyrobu wódki.* Art. 48. Podatek od wyrobu wódki, art. 2 postanowiony, wnoszonym być ma do Kass Powiatowych, ratami kwartalnemi, w miesiącach: Styczniu, Kwietniu, Lipcu i Październiku. Trzy pierwsze raty z każdej gorzelni obrachowane być winny podług deklaracji na wyrób wódki podanej, 4ta zaś rata, po sporządzeniu obrachunku całego okresu wyrabiania wódki, ma być tak uregulowaną, aby z poprzedniemi 3ma ratami czyniła ogół należności, podług obrachunku z gorzelni przypadającej. Wyrachowanie należności i podział onej na raty, uskuteczniać ma Naczelnik Ptu, i przedstawiać Rządowi Gubernjalnemu do sprawdzenia i potwierdzenia.— Art. 49. Jeżeli gorzelnia przed czasem deklaracją oznaczonym, zamkniętą zostanie i posiadacz wyrobi mniejszą ilość wódki, niżeli deklarował, natenczas Naczelnik Ptu mocen jest upoważnić Kassę Powiatową do zaniechania poboru rat następnych lub do pobrania jeszcze tylko tyle, ile na skutek obrachunku pozostaje do uzupełnienia należności od całkowitego wyrobu przypadającej.— Art. 50. Posiadacz nieopłacający jednej raty, ulegać będzie exekucji administracyjnej, podług przepisów, jakie względem podatków Skarbowych są przyjęte. Za nieopłacenie 2ch rat, obok kroków exekucyjnych, wzbronioną mu zostanie fabrykacja wódki, aż do zupełnego uiszczenia się Skarbowi. Właściciele gorzelni za dzierżawców, zastawników i administratorów co do regularnej opłaty rat od wyrobu wódki są odpowiedzialni. — Art. 51. Dla zabezpieczenia opłaty podatku, a szczególniej rat, w czasie nie czynności gorzelni przypadających, mocną jest Władza Skarbowa w każdym razie, gdy tego uzna potrzebę, chociażby termin do opłaty rat nie nadszedł, żądać pozostawienia na gruncie takiej ilości wódki, jaka do pokrycia całkowitej należności Skarbowej okaże się potrzebną. — *Oddział IX. O zakładaniu gorzelni i powiększaniu aparatów.* — Art. 52. Rządy Gubernjalne wydawać będą konsensa na zakładanie nowej gorzelni, na odbudowanie gorzelni przed 1 (13) Paźdz: 1844 r. zniszczonych, na zaprowadzenie nowych aparatów w miejsce przed tąż datą zniszczonych, zużytych, lub dla jakiejbądź przyczyny z gorzelni usuniętych, wreszcie na powiększenie aparatów istniejących, a to za opłatą w art. 7 niniejszej ustawy oznaczoną. Konsensa tego rodzaju udzielane być mogą tym tylko majętnościom, które obejmują przynajmniej 20 włók pola rolnego, folwarcznego i włościańskiego, lub 20 domów mieszkalnych.— Art. 53. W miastach rządowych i w ćwierciomilowym ich obrębie, nie może być wcale dozwolone zakładanie nowych gorzelni, ani odbudowanie gorzelni przed dniem 1 (13) Paździer: 1844 r. zniszczonych, ani wreszcie zaprowadzenie nowych apparatów w miejsce przed tąż datą zużytych, zniszczonych, lub dla jakiegobądź powodu z gorzelni usuniętych.— Art. 54. Żądający konsensu winien złożyć, albo mappy i regestr pomiarowy, przez Jeometrę upatentowanego sporządzone, dla udowodnienia rolnej przestrzeni majętności, albo też świadectwo Naczelnika Powiatu, o ilości dymów, spisami do podatku szarwarkowego podanych, i o odległości od miasta Rządowego.— Art. 55. Rządy Gubernjalne udzielać będą konsensa bez opłaty, w art: 7m oznaczonej: 1) na odbudowanie gorzelni, po dniu 1 (13) Paździer: 1844 r. zniszczonej, lub zaprowadzenie nowego apparatu w miejsce po tejże dacie zniszczonego, zużytego, lub dla jakiej innej przyczyny z gorzelni usuniętego; 2) na przeniesienie istniejącej gorzelni na inne miejsce, lecz w obrębie tej samej własności położone, o ile w tych przypadkach nie następuje żadne powiększenie apparatu nad objętość, przy pierwiastkowym opisie gorzelni ustanowioną. Posiadacz gorzelni powinien się postarać o tego rodzaju konsens, przed odbudowaniem, przeniesieniem gorzelni i zaprowadzeniem apparatu. — *Oddział X. O wymierzaniu kar za wykroczenia przy wyrobie wódki.* Art. 56. Za nadużycia popełnione przy wyrobie wódki, mianowicie: a) za wcześniejsze rozpoczęcie lub dłuższe wyrabianie wódki nad termin, art. 1m zakreślony, i nad termin w deklaracji podany, za palenie wódki w dniu przez deklarację lub dodatkowe doniesienie od palenia wyłączonym, tudzież za wznowienie przerwanej fabrykacji bez uczynienia doniesienia, o którem była mowa w art. 26tym; b) za większą liczbę zacierów nad jeden w ciągu 24 godzin, za powiększenie massy zacierów nad deklarację, lub zmianę materjałów deklaracją wykazanych na wydajniejsze, bez zawiadomienia o tem Naczelnika Ptu i zapisania zmiany do książki kontrollowej; c) za rozpoczęcie palenia wódki, bez poprzedniego podania deklaracji i wrócenia do gorzelni poświadczonego jej exemplarza; d) za nierzetelne zapisanie lub zupełne niezapisanie wyrobu w książce kontrollowej. Oprócz zwyczajnej opłaty podatku, wymierzaną będzie kara: na pierwszy raz, wyrównywająca pięciorakiej opłacie od nieprawnie wyrobionej lub utajonej wódki; na 2gi raz wyrównywająca 10cio-rakiej opłacie. Kary ponosić będzie posiadacz gorzelni w 3/4 częściach, a gorzelany w 1/4 części. W razie dopuszczenia nadużycia po raz 3ci, oprócz kary wyrównywającej 10cio-krotnemu podatkowi za powtórzenie nadużycia oznaczonej, wzbronione będzie posiadaczowi wyrabianie wódki przez rok następny, a gorzelany prawo trudnienia się tym zarobkiem utraci.— Art. 57. Gdyby ilość nieprawnie wyrobionej lub utajonej wódki nie mogła być z pewnością wykryta, w takim razie kara winna być ustanowioną w stosunku czasu, przez który nieprawna fabrykacja miała miejsce, rachując jeden zacier na dzień i produkcję, stosownie do zasad wskazanych w art. 4 i 5.

(Dalszy ciąg nastąpi.)